

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se
helene.lassi@regeringskansliet.se

Ulriksdal 14 december 2018

WWFs remissvar angående Boverkets rapporter 2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter och 2018:23 Klimatdeklaration av byggnader samt delbetänkandet SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial (N2018/04684/BB)

Världsnaturfonden WWF välkomnar att Boverket har fått i uppdrag att föreslå metod och regler för att redovisa byggnaders klimatpåverkan, med beaktande av ett livscykelperspektiv.

WWF delar Boverkets analys att det finns behov av en ökad medvetenhet om vilken påverkan olika val i byggskedet har för miljön och klimatet. Krav på redovisning av miljöpåverkan från en byggnads hela livscykel möjliggör informerade beslut som kan leda till att växthusgasutsläppen från byggsektorn minskas. Det ger även incitament för att utvecklingen i branschen drivs i rätt riktning, dvs att både energianvändning och växthusgasutsläpp från nya och helrenoverade byggnaders hela livscykel är väldigt låga och på sikt kan närma sig noll. Bygg- och fastighetssektorn står för utsläpp av växthusgaser i Sverige på cirka 11 miljoner ton koldioxidekvivalenter; motsvarande 18 procent av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Bygg- och anläggningssektorn har därmed en betydande roll i att bidra till målet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp år 2045.

WWF tillstyrker att en lag om klimatdeklaration av byggnader enligt förslaget i slutrapport Klimatdeklarationer av byggnader 2018:23 bör träda i kraft.

WWF anser därtill att regeringen bör verka för en reglering om innehållsförteckningar för byggprodukter inom EU-samarbetet, då en EU-reglering på området är ett viktigt bidrag för att reglera miljöpåverkan från bygg- och anläggningssektorn inom EU.

Allmänna synpunkter

1. WWF tillstyrker att krav på redovisning av en byggnads utsläpp av växthusgaser, inte bara i användarfasen utan också belyst i klimatdeklaration som innefattar hela byggprocessen, tjänar flera syften; Det styr branschaktörer att identifiera, kvantifiera och räkna på klimatpåverkan, vilket kan antas leda till ökad transparens och en bredare kunskapsbas kring sektorns miljö och klimatpåverkan på en mer aggregerad nivå. Beräkningar utifrån ett livscykelperspektiv möjliggör en korrekt analys av en uppförd byggnads totala miljöpåverkan och ger beställare verktyg att erhålla bästa möjliga miljöprestanda. Vidare styr det utvecklingen i rätt väg då det förväntas reglera miljöpåverkan från produkt- och byggproduktionskedena, vilket inte har gjorts tidigare. Den förväntade beteendeförändring hos byggherrarna som kravet antas leda till, är av godo, samt den förväntade minskningen av klimatutsläppen på cirka 10–20 procent jämfört med i dag.

Slutrapporten Klimatdeklaration av byggnader 2018:23 skriver att "Miljöpåverkan från dessa skeden regleras emellertid inte i dag och det är inte heller vanligt i byggprojekt att arbeta med reduktionsåtgärder på frivillig väg." Därmed bör Regeringen verka för en EU-reglering då det kan antas att beräkningar inte kommer att tas fram på frivillig väg.

2. WWF anser att att miljöpåverkan från hela byggprocessen ska redovisas, från materialval via produktion till driftsfasen. Idag görs i större utsträckning beräkningar av en uppförd byggnads energiprestanda, medan den initiala byggprocessen inte har tagits med i beräkningen i samma utsträckning. Detta leder till en ofullständig bild av byggnadens totala energianvändning och klimatpåverkan. För att klara att klimat- och energiomställningen behöver både energianvändningen och växthusgasutsläppen från nya och helrenoverade byggnaders hela livscykel vara väldigt låga och på sikt närma sig noll.
3. Ett krav på redovisning av utsläpp av växthusgaser från byggnaden ger beställare, exempelvis kommuner, stöd att i upphandlingar ställa hållbarhetskrav med potential till flerfaldiga positiva klimatteffekter. Det har idag upprättats flertalet EPD® inom sektorn men databasen behöver utökas. EPD® skriver själva att intresset för miljödeklarationer för byggnader och certifieringssystem har ökat de senaste åren. De attribuerar detta till ett ökat erkännande av betydelsen för livscykelanalyser, den transparenta redovisningen av relevanta effekter inom olika kategorier samt den oberoende verifikationen.
4. WWF stöder Boverkets förslag att staten, utifrån ett effektivitetsperspektiv, tillhandahåller en databas med klimatdata utan kostnad för användarna.
5. Krav på miljöcertifieringar och deklarerationer kan motivera investeringar i den bebyggda miljön som inte står i konflikt med miljömålen (t.ex. mål 15). Givet den långa investeringshorisonten som beslut och investeringar kring den bebyggda miljön har (10 - 20 gånger längre cykler än exempelvis kommunal upphandling av skolmat eller transport) är det av yttersta vikt att dagens valda miljö- och klimatprestanda för byggnader som uppförs är långsiktigt försvarbar. För dessa långsiktiga och ofta betydande investeringar ger tydliga och transparenta jämförelseunderlag en bättre grund för korrekta avvägningar. Kvalitetssäkrad och representativ data stärker också förtroendet mellan branschens aktörer. I slutrapporten Klimatdeklarationer av byggnader 2018:23 formuleras att produkt- och byggproduktionsskedena står för en alltmer betydande andel av klimatpåverkan, samt att klimatdeklaration är ett sätt att hjälpa aktörer att ta väl underbyggda beslut.
6. WWF anser att arbetet med det föreslagna redovisningssystemet bör initieras per omgående och att beräkningen ska vara obligatorisk samt innefatta även större ändringsprojekt, inte enbart nya byggnader.
7. WWF menar att ett uppföljande uppdrag bör vara att kartlägga och beräkna förväntade konsekvenser för byggnadens närmiljö; inklusive konsekvenser för den biologiska mångfalden i och invid den aktuella marken. Informerade miljökonsekvensanalyser bör ligga till grund för projekteringsbeslut på samma sätt som en redovisning av en byggnads förväntade utsläpp av växthusgaser. En väl underbyggd analys av vad den befintliga grönstrukturen ger i form av ekosystemtjänster och klimatesiliens ger beslutsfattare bästa möjliga grund för att bygg- och fastighetssektorn ska kunna bidra till Sveriges miljö- och klimatmål. I sammanhanget bör nämnas att WWF vidare anser att ekosystemtjänster bör ingå bland de allmänna intressena i plan- och bygglagen.

Kommuner behöver stöd för att kunna ställa långtgående klimatkrav i offentliga upphandlingar. Dels för att i enlighet med praxis kunna ställa miljökrav i upphandling av t.ex. byggtreprenad men också för att få en rättvis bild av investeringen. I Upphandlingsmyndighetens s.k. Miljöspendanalys (oktober 2018) framgår att entreprenadarbeten samt varor och tjänster inom byggsektorn är den inköpskategori som har störst klimatpåverkan. I analysen står dessa för cirka 32 procent av klimatpåverkan från alla inköp i kommunerna. Där framgår också att en låg kvalitet på byggmaterial eller för låga krav på energiprestandan kan leda till för höga underhålls- och driftskostnader och för hög miljöbelastning under produktens livslängd.

Bygg- och anläggningssektorns färdplan för fossilfri konkurrenskraft (mars 2018) skriver att klimatpåverkan från byggskedet främst kommer från tillverkningen av byggmaterial såsom cement och stål. Färdplanen uppmanar Riksdag och Regering att inför "ambitiösa, långsiktiga och förutsägbara lagkrav för bygg- och anläggningssektorn utifrån Sveriges klimatmål" samt mer specifikt "krav på att deklarerat byggna- och anläggningars klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv, samt på att klimatdeklarationer redovisas för byggprodukter som sätts på marknaden." Därmed kan det antas att byggbranschen är redo för denna typ av krav och att det inte kan anses som alltför långtgående att ställa krav på klimatdeklarationer av byggnader.

WWF avstår att lämna synpunkter gällande huruvida sekretessfrågor kan komma att aktualiseras vid tillsyn av klimatdeklarationer.

WWF tillstyrker författningsförslagen i slutrapporten Klimatdeklaration av byggnader 2018:23 och anser att lagen inte bör träda i kraft senare än 2021 (som föreslagits).

För Världsnaturfonden WWF

Sofia Widforss Poignant
Sakkunnig - Hållbara städer